

Posudek bakalářské/magisterské diplomové práce

Student: Lucie TEGTMAJEROVÁ

Obor: ČJ - D

**Název práce v českém jazyce: Jazyková analýza projevů
prezidenta Emila Háchy**

**Název práce v anglickém jazyce: Linguistic Analysis of President
Emil Hácha's Speeches**

Vedoucí práce: prof. PhDr. Martina Šmejkalová, Ph.D.

Oponent práce: PhDr. Pavel Sojka, Ph.D.

Typ posudku: vedoucí práce

1 - HODNOCENÍ OBSAHU PRÁCE

	Kritérium	Hodnocení (A-D)
1.1	Adekvátnost stanovených cílů a volba metodologie	B
1.2	Relativní úplnost zpracované sekundární literatury	C
1.3	Porozumění zdrojům a schopnost pracovat s nimi	C
1.4	Volba vhodné techniky zpracování materiálu a její zvládnutí	B
1.5	Interpretace výsledků	C
1.6	Struktura práce, vyváženost jednotlivých částí	B
1.7	Logičnost výkladu	B
1.8	Přínos práce, dosažení cílů a validita závěrů	C

Slovní komentář:

Úvodem je nutno předeslat, že původně práce ve své příloze obsahovala rozmnoženiny audionahrávek Radiotéky Českého rozhlasu. Jako zásadně problematické vidím, že autorka neuvádí řádné citační údaje – viz část Prameny, s. 44; přitom citace audionahrávek je relativně ustálená a autorku jsem opakovaně upozorňovala na vysokou citlivost při přebírání cizích děl i na nutnost perfektní a úplné citace. Co se týče samotných rozmnoženin, autorka byla rovněž opakovaně upozorňována na nutnost dodržování autorských práv. Vstoupila tudíž do jednání s ČRo a dle jejího tvrzení (s. 6) jí bylo sděleno, že smí rozmnoženiny pořídit a zveřejnit (s. 6); nedodala však k dnešnímu datu svolení v písemné podobě, jak byla vyzvána.

Prosím proto, aby autorka k obhajobě přinesla písemný doklad tohoto svolení, tedy že vlastník nahrávek (ČRo, resp. Radioservis a.s.) souhlasí s tvorbou veřejně přístupné rozmnoženiny pro akademické účely (bakalářská práce).

Autorka v komunikaci s vedoucí práce argumentovala, že nahrávky jsou volně dostupné. To ale není zcela přesné, neboť nahrávky jsou (pokud lze soudit za situace, kdy zdroj není v bakalářské práci řádně citován, patrně <https://www.radioteka.cz/detail/croslovo-177689-projevy-prezidentu-emil-hacha>) zpoplatněny. Rozmnoženiny proto budou do SIS nahrány, a tedy zveřejněny, až po dodání žádaného písemného svolení.

K obsahové stránce:

Mrzí mě, že autorka nevytěžila více poznatků o zvukové stránce projevů; její rozbor je jen velmi redukován. Problematické jsou také formulace týkající se vztahu jednotlivých jazykových rovin k (spisovné?) normě, pakliže zároveň není popsáno, jaká norma se má na mysli. V té situaci lituji, že autorka nevyužila publikací, jež jsem jí doporučovala a z nichž by mohla alespoň částečně odvodit spisovnou jazykovou normu přelomu 30. a 40. let 20. století (uvádí např. správně Trávníčkovy mluvnice, které sice vyšly až po válce, ale víme, že na nich Trávníček pracoval v období válečném, ale už neuvádí jeho práce týkající se zvukové stránky jazyka z 30. a počátku 40. let). Zde měla autorka opřít svou budoucí praktickou analýzu o teoretická lingvistická východiska. Ta však v práci prakticky scházejí, a proto někde není jasné, o které teoretické východisko se autorka opírá: Prosím např. teoretické objasnění (s oporou o literaturu) jejího výkladu „subjektivního“ slovosledu na s. 37.

Podobně výklad o totalitních jazycích nemá smysl, pokud není důsledněji vztažen k jazykovým projevům mluvčího. Registrace prací Rektorisové také nemá smysl, pokud dále není konfrontována s jazykem mluvčího. Pokud autorka uvádí, že „uzavřenost“ hlásek byla vnímána jako standard (s. 20) – jaký standard má na mysli? Prosím o vysvětlení.

Oceňuji na druhé straně, že autorka (jako se to někdy stává studentům, kteří se věnují historii jazyka) nepodlehla pokušení naddimenzovat část obecně historickou, nýbrž ji vztáhla k analyzovaným projevům.

Text obsahuje některé lingvistické omyly, jako příklad lze uvést výklad na s. 25. Ten by patrně spíše spadl do charakteristiky slovní zásoby mluvčího.

Celkově jsou závěry poněkud výběrové, postrádám komplexní shrnutí, které by čtenáři umožnilo udělat si představu o jazykové stránce Háčovských projevů v celku. S tím souvisí i připomínka k limitům výzkumu: Formulace, že výzkumný vzorek nebyl vybrán pečlivě, je snad ve vztahu k autorce až příliš tvrdá; lze pochopit, že autorka bakalářské práce pokládala za důležité hledisko dostupnosti.

2 - HODNOCENÍ FORMÁLNÍCH NÁLEŽITOSTÍ PRÁCE

	Kritérium	Hodnocení (A-D)
2.1	Adekvátnost horizontálního členění textu	A
2.2	Funkčnost odkazů a poznámkového aparátu	C
2.3	Dodržení citační normy	D
2.4	Dodržení stylové normy	B
2.5	Dodržení morfologické normy a pravopisné kodifikace	B

Slovní komentář:

Hodnocení D (Dodržení citační normy) bylo zvoleno proto, že práce obsahuje zásadní nedostatek, a sice absenci citačního údaje analyzovaných nahrávek. Kromě toho některé tituly nejsou v seznamu literatury zohledněny (Jílek a kol.), seznam literatury trpí nejednotností (inverzní postavení rodného jména a příjmení). Namátkovou kontrolou jsem dále zjistila, že přepisy projevů neodpovídají přesně zdroji (viz vánoční projev z 24. 12. 1938); v projevu na s. 55 chybí dokonce celý blok textu.

Detail: V citátu „aby smutná duše byla méně smutná“ – nemá být přísponové adjektivum v instrumentále? Je škoda, že se autorka tomuto jevu více nevěnovala.

Práce je z jazykového hlediska na dobré úrovni. Vytknout lze drobné jazykové nedostatky (PhD. – s. 20, vnočení – s. 47), psaní interpunkčních znamének (s. 37), překlipy (s. 57), z hlediska stylistického poněkud ruší „vyprávěcí“ styl práce – „budeme postupovat“, „nyní se zaměříme“ (s. 20), některé nevhodné výrazy („oplýval citem pro jazyk“, s. 37).

3 - SHRNUJÍCÍ KOMENTÁŘ HODNOTITELE

Předložená práce splňuje požadavky kladené na daný typ závěrečné kvalifikační práce v studijním oboru Český jazyk se zaměřením na vzdělávání.

Práce je v souladu se zásadami citační etiky.

Práci doporučuji k obhajobě.

Slovní komentář:

Hraniční je otázka citační etiky z důvodu neocitovaného pramene. Autorka nicméně prokázala, že je schopna na elementární úrovni sestavit ucelené vědecké sdělení. Proto i přes výše uvedené nedostatky navrhuji absolutorium.

4 - OTÁZKY A NÁMĚTY PRO OBHAJOBU

4.1	Při zkoumání Háchovy syntaxe jste nezapojila poznatky týkající se AČV (FPV). Prosím o doplnění.
4.2	Polemizuji s tvrzením (s. 12), že každý veřejný projev by měl být spisovný. Neuvažovala jste o tom, že právě nespisovnost může být někdy prostředkem pesvaze?
4.3	Reagujte prosím na připomínky v posudku.

Datum: 31. 8. 2022

Podpis:

